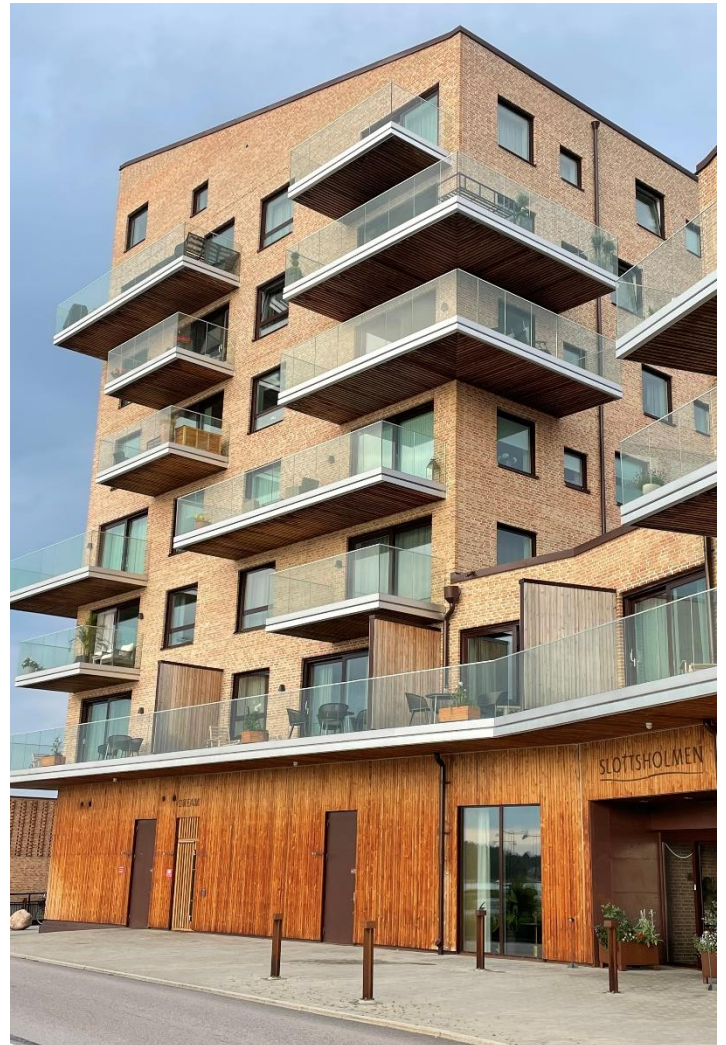

Byggmaterialindustriernas verksamhetsberättelse 2021

Innehåll

1. Vision och uppdrag
2. Verksamhet 2021
 - 2.1 Hållbarhet
 - 2.2 Digital överföring av produkt- och miljöinformation
 - 2.3 Regelverk, marknadsdrivna krav och standarder
 - 2.4 Materialförsörjning och byggkostnader
3. Organisation
 - 3.1 Styrelse
 - 3.2 Styrelseutskott
 - 3.2 Medlemmar
 - 3.3 Engagemang i styrelser och samverkansgrupper

1. Vision och uppdrag

Byggmaterialindustriernas vision är att vi ska vara svensk byggmaterialindustris naturliga sektorsnod – den självklara kommunikationsparten för beslutsfattare, politiker och myndigheter i samhällsbyggnadssektorn.

Vår främsta uppgift är att driva frågor som är av gemensamt intresse för våra medlemmar. Våra fokusområden är hållbarhet; digital överföring av produkt- och miljöinformation genom värdekedjan samt de olika regelverk, standarder och marknadsdrivna krav som byggmaterialföretagen har att förhålla sig till. Vårt uppdrag har vi därav formulerat enligt nedan:

- kommunicera byggmaterialens avgörande betydelse för en hållbar samhällsbyggnad, öka den generella kunskapen om byggmaterial, företagets forskning och innovationer.
- synliggöra byggmaterialbranschens roll i ett mer digitaliserat byggflöde.
- verka för enkla, tydliga och långsiktiga regler för att underlätta omställningar och ge bättre förutsättningar för byggmaterialindustrin.

Utöver dessa frågor har det under 2021 varit stort fokus på materialförsörjning och byggmaterialkostnader.

Fokusfrågorna drivs inom ramen för våra olika utskott, i vilka specialister från medlemsföretag och organisationer medverkar, samt genom diverse branschsamarbeten.

2. Verksamhet 2021

Nedan följer vad vi har gjort under 2021 inom ramen för vårt uppdrag, kopplat till våra fokusområden.

2.1 Hållbarhet

Inom ramen för den del av uppdraget som handlar om att kommunicera byggmaterialens avgörande betydelse för en hållbar samhällsbyggnad, öka den generella kunskapen om byggmaterial, företagets forskning och innovationer har vi under året både medverkat vid och själva arrangerat ett antal event, samt deltagit i arbetet med implementeringen av Bygg- och anläggningssektorns färdplan.

Färdplan för fossilfri konkurrenskraft, implementering

Byggmaterialindustrierna är en av åtta organisationer som ingår i den grupp som ansvarar för implementeringen av [Bygg- och anläggningssektorns färdplan för fossilfri konkurrenskraft](#) ("FIMP-gruppen") tillsammans med Byggföretagen, Byggherrarna, Fastighetsägarna, Innovationsföretagen, Installatörsföretagen, Sveriges Allmännyttan och Trafikverket. En viktig del i färdplansarbetet är kunskaps- och erfarenhetsutbyte. På detta tema arrangerade Byggmaterialindustrierna och Svensk Betong i juni webinarier "Klimatförbättrad betong i praktiken" inom ramen för färdplansarbetet. Syftet med webinarier var just att öka kunskapen om klimatförbättrad betong och dess möjligheter, samt att visa på vikten av samverkan i kedjan för att "få det att hända" och uppnå bästa möjliga resultat. Intresset var stort med över 200 deltagare och förhoppningen är att vi ska kunna göra liknande webinarier ihop med övriga materialslag.

I färdplanen från 2018 konstateras att bygg- och anläggningssektorns klimatpåverkan har potential att i det närmaste halveras till 2030 med befintlig teknik. För att nå netto noll eller längre så behövs

tekniskiften och kommersialiserande av innovationer. Inom ramen för implementeringsgruppen har därför ett innovationsråd bildats med representanter från Byggföretagen, Byggherrarna, Byggmaterialindustrierna, Innovationsföretagen, Installatörsföretagen, Sveriges Allmännyttan, IQ Samhällsbyggnad samt RISE. Innovationsrådet syftar främst till att skapa förutsättningar för de innovationer som erfordras för att nå färdplanens mål. I syfte att ta fram en första ansats till en nationell genomförandeplan för att ge strategier och struktur för färdplanens implementerings- och innovationsarbete har innovationsrådet tagit initiativ till projektet "[Implementering och innovationer för Färdplan Bygg och Anläggningssektorn](#)" som har beviljats finansieras av SBUF och som kommer att pågå under 2022.

Byggmaterialindustrierna och Installatörsföretagen ansvarade under 2021 för rapporteringen till Fossilfritt Sverige. [Uppföljningsrapporten för 2021 finns att läsa här](#). I [Bilaga 1](#) finns en uppföljning av de politiska förslagen som har förts fram inom ramen för de olika färdplanerna och i [Bilaga 2](#) har de olika branschernas åtgärder från färdplanerna följts upp.

I april genomfördes en serie "Nordbygg Talks", inspirerat av s.k. "Ted talks". Byggmaterialindustrierna deltog tillsammans med Bergmaterialindustrin, Svensk Betong och Golvbranschen GBR för att berätta om vad som hänt inom dessa materialslag inom ramen för färdplansarbetet.

Föreläsningar, webinarier och workshops

Vid det gemensamma styr- och marknadsgruppsmötet inom Retursystem Byggpall som hölls i april var Byggmaterialindustrierna en av flera föredragshållare. Temat för dagen var hållbarhet och cirkularitet i byggbranschen och här kom några av alla de [byggmaterialinnovationer som vi har samlade på hemsidan](#) till användning.

I september genomförde vi en workshop ihop med HBV (Allmännyttans inköpsfunktion), på temat "klimatkrav vid upphandling". Syftet med workshopen var att hitta former för att föra samtal mellan dem och oss kring vad som är bra krav att ställa och hur de kan följas upp på bra sätt. Vi diskuterade bransch- och leverantörssamtal som en möjlighet för oss att få vara med och påverka hur kraven utformas. Planen är att testa processen genom ett antal piloter.

Under oktober hade vi två event ihop med CCBUILD på temat cirkularitet. Första eventet var ett [inspirations-webbinarium](#), där vi fick ta del av goda exempel på cirkulära affärsmodeller från fem olika byggmaterialföretag.

Därefter hade vi en uppföljande workshop, där vi diskuterade våra cirkularitetsutmaningar. Planen är att under 2022 använda underlaget från diskussionerna i olika sammanhang, bland annat för vårt inspel till Boverket inom ramen för de regeringsuppdrag de har, dels kopplat till [näringslivets klimatomställning inför den kommande klimatpolitiska handlingsplanen](#) och dels kopplat till [omställningen till en cirkulär ekonomi i byggsektorn](#).

I november deltog Byggmaterialindustrierna vid ett IVL-event om materialkrav, med en presentation om "Hur byggmaterialindustrin svarar upp mot olika materialkrav", samt vid BASTA-dagen, med en presentation om "Hållbara materialval - byggmaterialindustrins erfarenheter och utmaningar". Återigen kom de byggmaterialinnovationer vi har på hemsidan till nytta, men även några av de exempel som har presenterats vid webinarier vi haft, både det om klimatförbättrad betong och inspirations-webbiniariet om cirkularitet.

Det är tydligt att det är i vår del av branschen som merparten av innovationerna sker och vi har fått otroligt positivt respons på innovationerna vi har på hemsidan, både internt men framför allt externt, till exempel vid föreläsningar. Det är därför något vi ska fortsätta att fylla på hemsidan med och lyfta i olika sammanhang!

2.2 Digital överföring av produkt- och miljöinformation

Inom ramen för den del av uppdraget som handlar om att synliggöra byggmaterialbranschens roll i ett mer digitaliserat byggflöde har vi under året bland annat jobbat vidare utifrån [ställningstagandet om produkt- och miljödata](#) som togs fram under 2020, där de viktigaste ståndpunkterna är att informationen ska lämnas och hållas uppdaterad på ett ställe; eBVD-systemet, och att användarna kan hämta den därifrån, tex. genom web-API, samt att det ska räcka att ha sina produkter i ett av bedömningssystemen.

På temat "ett ställe att lagra information" har vi under året fått till en API-koppling för att hämta information från eBVD-systemet med BASTA:s loggbok. Vi har även haft dialog om web-API med såväl Byggvarubedömningen (BVB) som Sunda Hus. Byggvarubedömningen vill utveckla en API-lösning men har inte haft möjlighet att påbörja ett sådant arbete ännu på grund av andra prioriterade IT-satsningar. De har dock redan nu valt att ändra sina instruktioner till leverantörer, så att det framgår att om det finns en eBVD så ska de i första hand skicka in den – och att det bara är om det saknas som man behöver fylla i deras formulär, vilket är ett steg i rätt riktning. När det gäller Sunda Hus har vi valt att avböja fortsatta försök att få till en API-koppling i nuläget mot bakgrund av att de vill kunna använda data helt fritt utan inskränkningar, samt att de själva lägger till s.k. worst-case-ämnen. Vi har dock sagt att vi fortsatt är positiva till ett framtida API-samarbete om vi kan hitta ett sätt som alla känner sig ok med.

På temat att det ska räcka med att produkterna är bedömda/registrerade i ett av de tre stora systemen har en pågående dialog med såväl de stora byggföretagen som beställarled, genom Allmännyttan och Riksbyggen.

Under året har ett utvecklingsprojekt för eBVD-systemet pågått under IVL:s ledning. Projektet syftar bland annat till att uppdatera eBVD-systemet med det nya formatet som togs fram inom ramen för ett branschgemensamt projekt under 2019 - 2020 och som f.d. föreningen för Byggvarudeklarationer tog beslut om i slutet av 2020. Ett annat syfte med projektet är att göra systemet mer anpassat utifrån leverantörens process för att leverera data, samt att förbättra sökfunktionen och ge bättre användarstöd.

Parallellt med utvecklingen av eBVD-systemet pågår diverse initiativ, bland annat inom ramen för Smart Build Environment och [PDT Norge](#), kopplat till s.k. Product Data Templates (produktmallar). Inom ramen för EU:s "Sustainable Product Initiative" föreslås ett digitalt produktpass för att digitalisera produktinformationen och därmed möjliggöra för producenter och andra viktiga aktörer i värdekedjan, konsumenter och marknadskontrollmyndigheter att få tillgång till relevant information för att säkerställa hållbar hantering av produkter.

eBVD-systemet är en form av digital produktmall, och den ifyllda mallen – deklARATIONEN - är en typ av produktpass. Byggmaterialindustrierna och eBVD-bolaget följer därför utvecklingen av Product Data Templates och digitala produktpass utifrån eBVD:s intressen. Byggmaterialindustrierna deltar bland annat i styrgruppen för projektet "[Data Templates - Proof of Concept](#)". Vi har också medverkat i Svenskt Näringslivs arbete med framtagningen av positionen om ett digitalt [produktpass](#), som är en del i EU:s Circular Economy Action Plan/"Sustainable Product Initiative".

I september hade vi kick-off för Byggmaterialindustriernas digitaliseringsutskott. Syftet med utskottet är att vi ska ha en plattform för att diskutera de olika saker som pågår kopplat till digitalisering för att vi ska kunna ha en enad röst och en gemensam syn på hur vi ska jobba på såväl kort som lång sikt.

2.3 Regelverk, marknadsdrivna krav och standarder

I detta avsnitt redogörs för vad vi har gjort inom ramen för den del av uppdraget som handlar om att verka för enkla, tydliga och långsiktiga regler för att underlätta omställningar och ge bättre förutsättningar för byggmaterialindustrin.

Boverkets byggregler

I syfte att främja innovation och teknisk utveckling och därigenom bidra till en effektivisering av byggandet ser Boverket¹ nu över dagens bygg- och konstruktionsregler. Arbetet med de nya reglerna går under namnet "Möjligheternas byggregler". En av förändringarna som följer av den nya regelmodellen är att delar av det ansvar som nu ligger på myndigheten kommer att flyttas till sektorn. Ansvaret för att i föreskrifter precisera de krav som ställs på lag- och förordningsnivå kommer även fortsättningsvis att ligga på Boverket, medan ansvaret för att ta fram såväl verifieringsmetoder och lösningar som uppfyller kraven kommer att flyttas till sektorn, se bild nedan.

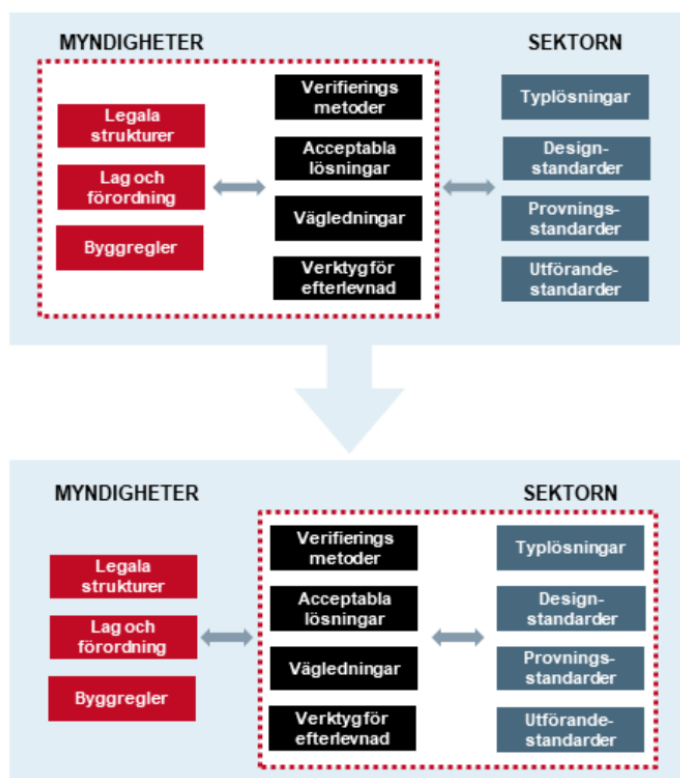

Bild: Boverket

För att möta upp och organisera det ökade ansvaret har branschens aktörer organiserat sig genom bildandet av [Samhällsbyggandets Regelforum](#). Byggmaterialindustrierna är en av åtta branschorganisationer som står bakom Samhällsbyggandets Regelforum ihop med Byggföretagen, Byggherrarna, Fastighetsägarna, Innovationsföretagen, Installatörsföretagen, Sveriges Allmännyttan samt Trä- och Möbelföretagen. IQ Samhällsbyggnad ansvarar för administrationen av Regelforum och har anlitat Mårten Lindström som projektledare, och Kristina Gabrielii som biträdande projektledare. Projektledningen rapporterar till en styrgrupp med representanter för de deltagande organisationerna.

En viktig del i arbetet handlar om standardisering, eftersom standarder fyller en viktig roll i samhällsbyggnadssektorn för att möjliggöra ett effektivare byggande och som ett led i att stärka innovationskraften i svenskt byggande. Behovet av att samhällsbyggnadssektorn tar ett större grepp om standardisering är därför tydligt för att de förväntningar som ställs på sektorn ska kunna infrias. Byggmaterialindustriernas standardiseringsutskott har under året använts för att synka våra inspel till Regelforums styrgrupp och utskottsmedlemmarna kommer också att delta i de olika fokusgrupperna. En första, "allmänpraktiserande" fokusgrupp som ska ägna sig åt det mer övergripande arbetet med Boverkets revidering av Boverkets byggregler, framför allt verifieringsfrågan, har påbörjat arbetet under 2021. I denna fokusgrupp deltar Anders Rosenkilde, TMF för Byggmaterialindustriernas räkning. [Läs mer om arbetet här](#).

Boverket har för översynen av brandskyddsavsnittet en referensgrupp, där Byggmaterialindustrierna deltar genom en extern brandskyddsexpert, Björn Yndemark/WSP, som är utsedd av vårt brandutskott. Inom ramen för brandutskottet synkar vi våra inspel till denna referensgrupp och har under året också påbörjat arbetet med att sammanställa olika saker som vi anser är angelägna att ta hänsyn till för att under 2022 publicera ett positionspapper på detta tema.

ABM07

Behovet av att revidera ABM07 har funnits länge, och initiativet till att påbörja revideringsarbetet togs för över 9 år sedan. Under år 2015 gjordes ett omfattande arbete inom Byggmaterialindustrierna för att ta fram ett förslag till reviderat ABM. Syftet med förslaget var att presentera det för BKK och därmed kunna påskynda avtalsprocessen men initiativet avstogs av BKK:s styrelse. År 2020 beslutade Byggmaterialhandlarna och Byggmaterialindustrierna att undersöka möjligheten att parallellt med AB-arbetet inom BKK inleda ett arbete att ta fram ett reviderat ABM mellan de organisationer som är direkt berörda av ABM07. Målsättningen skulle vara att ett nytt ABM ska kunna anpassas och vara klart samtidigt med de reviderade AB/ABT-avtalen. Av denna anledning tog Byggmaterialhandlarna och Byggmaterialindustrierna under 2021 kontakt med Byggföretagen och BKK för att diskutera ett sådant parallellt avtalsprojekt. BKK har fått en ny ordförande som har varit positiv till att lyssna in våra argument. Vi har därför fortsatt hopp om att vi under 2022 ska kunna påbörja en revideringsprocess.

Besvarade remisser 2021

De remisser som vi har besvarat under 2021 är följande:

- [Construction Products Sweden's response to Appendix C "Generic criteria for DNSH to pollution prevention and control regarding use and presence"](#)
- [Byggmaterialindustriernas synpunkter på ungerskt förslag till exportrestriktioner för råvaror och byggprodukter, dnr 2021/01230](#)
- [Byggmaterialindustriernas remissvar avseende förslag till inrättande av en gränsjusteringsmekanism för koldioxid, Fi2021/02659](#)
- [Byggmaterialindustriernas synpunkter på förslaget till EU-förordning om allmän produktsäkerhet, "COM \(2021\) 346 final", dnr Fi2020/04978](#)
- [Byggmaterialindustriernas svar på remiss M2021/01600 Promemorian Regeringsprövning av kalkstenstäcker i undantagsfall](#)
- [Byggmaterialindustriernas synpunkter på förslaget till föreskrifter och allmänna råd om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus, diarienummer 2860/2021](#)
- [Byggmaterialindustriernas svar på Förslag till förordning om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus](#)
- [Competition distortion linked to revision of State Aid in EU Climate, Energy and Environmental Aid Guidelines \(CEEAG, reference number HT.5371\)](#)

- [Byggmaterialindustriernas svar på förslag till nationella bestämmelser för Frankrike om miljödeklarationer för bl.a. byggprodukter, dnr 2021/00986](#)
- [Remissvar Förslag till Boverkets föreskrifter om klimatdeklaration för byggnader, dnr: 3930/2019 Bilaga: Byggmaterialindustriernas medlemmar](#)
- [Remissvar Förslag till Boverkets föreskrifter om skydd mot buller i byggnader och förslag till ändring i Boverkets byggregler, dnr: 2747/2019](#)
- [Remissvar Förslag till förordning om stöd till energieffektivisering i flerbostadshus, Fi2021/00200](#)
- [Remissvar avseende Boverkets rapport "Utveckling av regler om klimatdeklarationer av byggnader", Fi2020/02715](#)

2.4 Materialförsörjning och byggkostnader

Under 2020 fick Konkurrensverket ett uppdrag att utreda konkurrensen inom byggmaterialindustrin, till följd av att byggmaterialkostnaderna procentuellt sett har ökat mer än vad övriga poster i de totala byggkostnaderna har gjort. Byggmaterialindustrierna hade då redan börjat ta fram fakta och information om byggmaterial och byggkostnader, i syfte att ta fram ett positionspapper om byggmaterials inverkan på byggkostnaderna. [Detta positionspapper](#) har färdigställts under 2021.

När priserna för vissa material till följd av globala obalanser mellan utbud och efterfrågan under pandemin ökade extraordinärt blev det än mer fokus på byggmaterialkostnader. Att materialpriserna är sårbara för vad som sker på den globala marknaden blev här extra tydligt. Byggmaterialindustrierna blev under våren inbjudna till Allmännyttans byggherråd för att berätta om bakgrunden till de ökade materialkostnaderna, och [sammanfattade också detta på hemsidan efter mötet](#).

Efter beslutet i Mark- och miljööverdomstolens i juli 2021 att avvisa Cementas ansökan om ett förnyat tillstånd att bryta kalksten i de befintliga täkterna i Slite på Gotland blev sårbarhetsfrågan än mer aktuell och dåvarande bostadsminister Märta Stenevi kallade branschens aktörer till ett samtal om "sektorns omställning till ett mer hållbart byggande och hur motståndskraften inom råvaruförsörjningen kan stärkas". Vårt budskap var bland annat att alla material behövs och kommer att behövas även i det kommande byggandet och att det främst handlar om att använda rätt material på rätt plats; att det i vissa konstruktioner går att ersätta ett material med ett annat, men att det är viktigt att betong kan fortsätta användas när det är det enda eller det bästa alternativet; att företagen inom byggmaterialindustrin vill ha en kreativ och långsiktig diskussion med de som är involverade i materialvalet om vilket material och vilken lösning som är den bästa i en viss konstruktion – eftersom det är genom den typen av diskussioner som innovation och utveckling drivs; att frågan om ökad resurseffektivitet och cirkularitet ligger högt upp på agendan hos företagen inom byggmaterialindustrin, och att det pågår ett intensivt arbete med att ställa om produktionsprocesser för att minska klimatutsläppen så att vi även i det framtida byggandet kan utnyttja alla materialslag utifrån sina unika egenskaper – och att det redan idag finns många goda exempel på olika former av cirkulära affärsmodeller från byggmaterialindustrin; och att det är angeläget att minska mängden spill som uppkommer i samband med byggnation för att öka nyttjandegraden av materialet – och att en ökad industrialisering och prefabricering möjliggör att spillmängderna kan minska.

På samma tema blev Byggmaterialindustrierna under hösten inbjudna till Hissförbundet för att prata om utmaningar och trender inom materialförsörjningen.

2.5 Engagemang i styrelser och samverkansgrupper

I följande styrelser och samverkansgrupper har vi deltagit under 2021. Antingen med vd som deltagare eller/och tillsammans med representanter från medlemsföretag och medlemsorganisationer.

- BASTAs Marknadsråd
- BASTAs Vetenskapliga Råd (Henrik Jansson, Sveff och Pia Voutilainen, Scandinavian Copper Development Association)
- Boverkets referensgrupp för byggnadstekniskt brandskydd
- Boverkets referensgrupp för revidering av brandskyddsavsnittet inom ramen för "Möjligheternas byggregler" (Björn Yndemark, WSP)
- Boverkets Byggråd
- Bygg- och anläggningssektorns färdplan (Fossilfritt Sverige), implementeringsgruppen ("FIMP-gruppen") och dess innovationsråd
- Construction Products Europe:s arbetsgrupper för byggproduktförordningen samt hållbarhet eBVD i Norden AB styrelse (vd, Johan Aspelin GBR, Erik Österlund Svensk Ventilation)
- HSIV-gruppen Hållbart Samhällsbyggande i världsklass
- IVL CC Build, samverkan för återbruk och cirkulära materialflöden i bygg- och fastighetssektorn
- Nordbyggs arrangörsgroup
- Retursystem byggpall, styrgrupp
- RISE certifieringsstyrelse; [Opåverkade och oberoende | RISE](#)
- Samhällsbyggandet Regelforum, styrgrupp; [Samhällsbyggandets Regelforum - IQ Samhällsbyggnad](#)
- SIS för CEN/BT/WG 9 strategiska frågor för den europeiska standardiseringen under byggproduktförordningen (Anders Rosenkilde, TMF)
- SIS Sektorforum Bygg
- SIS Tekniska Kommitté 209 Hållbarhet hos byggnadsverk (Annikki Hirn, Nordic Galvanizers)
- Svensk Byggnäring
- Svensk Byggtjänst, valberedning
- Svenskt Näringslivs arbetsgrupp för Energi & Klimat (Veronica Koutny Sochman)
- Svenskt Näringslivs arbetsgrupp för Miljöpolitik

3. Organisation 2021

3.1 Styrelse

Byggmaterialindustriernas styrelserepresentanter kommer från stora tillverkande företag och branschens olika materialorganisationer. Sammansättningen utgör en mycket god samverkansgrund för de branschgemensamma frågor Byggmaterialindustrierna driver.

Mats Klockars
Öberg, fristående
ordförande

Magnus Ohlsson,
Cementa

David Johnsson, Trä-
och möbelföretagen
TMF

Britta Permts,
Svensk Ventilation

Malin Löfsjögård,
Svensk Betong

Veronica Koutny
Sochman, Swedisol

Henrik Jansson,
Sveff - Sveriges Färg-
och Limföretagare

Jenny Adnerfall,
Golvbranschen GBR

Mikael Axelsson,
Moelven Wood

Katariina Raivo
Pålsson, Knauf
Danogips

Anders Anderberg,
Saint-Gobain Weber

3.2 Styrelseutskott

Ämnesspecifika frågor drivs inom ramen för styrelsens utskott, i vilka specialister från medlemsföretag och organisationer medverkar. De utskott som finns är följande:

- Hållbarhet (sammanslagning av tidigare hållbarhetsutskott, miljöutskott, energi- och klimatutskott samt färdplansutskott)
- Standardisering
- ABM07
- Brand
- Byggkostnader
- Digitalisering (nytt)

Se vilka som deltar i utskotten [här](#).

3.3 Medlemmar

Företagsmedlemmar

Betongindustri AB
Celsa Steel Service AB
Cementa AB (HCNE)
Chimneytec
Combimix AB
Derbigum Sverige AB
EldochVatten AB
Icopal AB
Kingspan Insulation AB
Knauf Danogips GmbH
Moelven Wood AB
Monier Roofing AB
Nordic Waterproofing AB (Mataki)
Sand och Grus AB Jehander
Saint-Gobain Sweden, Weber
Saint-Gobain Sweden, Gyproc

Organisationer som anslutit sina medlemmar kollektivt

Golvbranschen, GBR
Nordic Galvanizers
IKEM -Innovations- och kemiindustrierna i Sverige
Scandianvian Copper Development Association, SCDA
Skogsindustrierna
Stålbyggnadsinstitutet
Swedisol
Svensk Betong
Svensk Byggplåt
Svensk Ventilation
Svenskt Trä
Sveriges Bergmaterialindustrier
Sveff- Sveriges Färg och Limföretagare
TMF, Trä- och möbelföretagen